

T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 4

1. Birleşim

25 . 11 . 1964 Çarşamba

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Yoklama	2	bitirip kararını verdiğine ve raporunu bilâhara sunacağına dair Soruşturma Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (3/49)	3
2. — Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları	2	4. — 1 ve 2 numaralı Beş Kişilik Tahkikat komisyonlarına üye seçimi	3
1. — Birleşik toplantı çalışmaları hakkında Başkan Fuad Sirmen'in, Başkanlığı altında, gruplar temsilcileriyle Hükümet temsilcisinin katıldıkları toplantıda tesbit edilen esaslarla ilgili protokol	2-3	5. — Sabuk ve sâkıt bakanlardan Celâl Yardımcı, İktisat ve Ticaret Bakanlığı makamı ile eski Sanayi Bakanı Samet Ağaoğlu ve suç ortağı memurlarla Halûk Şaman haklarında soruşturma yapmakla görevli Soruşturma Komisyonuna üye seçimi	3-4
2. — Sabuk ve sâkıt bakanlardan Celâl Yardımcı, İktisat ve Ticaret Bakanlığı makamı ve Sanayi eski Bakanı Samet Ağaoğlu ile suç ortağı memurlar hakkında soruşturma yapmakla görevli Tahkikat Komisyonunun görev süresinin uzatılmasına dair Komisyon Başkanlığı tezkeresi (3/48)	3	3. — Görüşülen işler	5
3. — Eski Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Nafiz Körez ve eski Ticaret Bakanı Zeyyat Mandalıncı hakkında soruşturma yapmakla görevli komisyonun tahkikatını		1. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Elâzığ Milletvekili Nurettin Arıdoğan, Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Birleşik toplantısı İçtüzük teklifi ve Millet Meclisi Anayasa, Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet komisyonlarından 7 şer üye seçile-	

rekil Kurulan Geçici Komisyon raporu
(2/284) (S. Sayısı : 15)

5

2. — Eski İçişleri Bakanı Hıfzı Oğuz
Bekata ve eski Sağlık ve Sosyal Yardım
Bakanı Yusuf Azizoglu hakkında soruş-

turma yapmakla görevli bulunan Soruşturma Komisyonu raporu ve Millet Meclisi Başkanlığı yazısıyla C. Senatosu Niğde Üyesi Kudret Bayhan'ın önergesi (3/43, 4/18)
(S. Sayısı : 22 ve 22 ye 1 nci ek)

5:6

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Makki Keskin

KÂTIPLER : Nurettin Akyurt (Malatya Milletvekili), Nevzat Şener (Amasya Milletvekili)

BAŞKAN — Türkiye Büyük Millet Meclisi birleşik toplantısını açıyorum.

1. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır. Otomatik cihazlarda yoklama oylarınızı işaret etmenizi istirham ederim.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Yoklama işlemi bitmiştir. Ekskeriyetimiz vardır, müzakerelere başlıyoruz.

2. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Birleşik toplantı çalışmalarını hakkında Başkan Fuad Sirmen'in, Başkanlığı altında, gruplar temsilcileriyle Hükümet temsilcisinin katıldıkları toplantıda tesbit edilen esaslarla ilgili protokol

BAŞKAN — Protokolü okutuyorum.

Protokol

Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısının çalışmalarını hakkında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısı Başkanı Fuad Sirmen'in Başkanlığında Hükümet temsilcisi ve grup temsilcileri ile 13 . 11 . 1964 Cuma günü saat 10,30 da Başkanlık Divanı odasında yapılan toplantıda aşağıda tesbit edilen esaslar Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısı Genel Kuruluna arzı kararlaştırılmıştır.

1. Çarşamba günleri öncelikle Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantılarına has-

redilmek suretiyle halen birleşik toplantı gündeminde bulunan işlerin soruşturulması;

2. Evvelâ Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısı İçtüzüğü teklifine dair Geçici Karma Komisyon raporunun ele alınması;

3. Bu maksatla söz konusu Geçici Karma Komisyonun mevcut üyeleriyle bu toplantı yılında da görevine devam etmesi;

4. Birleşik Toplantı gündeminde yer alan diğer işlerin gündemdeki sırasının Başkanlıkça tesbiti.

C. H. P.

M. M. Grubu

Başkanvekili

Kemali Bayazıt

C. K. M. P.

M. M. Grubu

Başkanvekili

Cevad Odyakmaz

A. P.

M. M. Grubu

Başkanı

Ali Naili Erdem

M. P.

M. M. Grubu

Başkanvekili

Ömer Zekâi Dorman

Y. T. P.
M. M. Grupu
Başkanvekili
Şekip İnal
A. P.

C. H. P.
C. Senatosu Grup
Başkanvekili
Mehmet Hazer

C. Senatosu Grupu
Başkanı
İhsan Sabri Çağlıyangil

Hükümet Adına
Devlet Bakanı
Nüvit Yetkin

BAŞKAN — Oylarımıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2. — *Sabık ve sâkit bakanlardan Celâl Yardımcı, İktisat ve Ticaret Bakanlığı makamı ve sanayi eski Bakanı Samet Ağaoğlu ile suç ortağı memurlar hakkında soruşturma yapmakla görevli Tahkikat Komisyonunun görev süresinin uzatılmasına dair Komisyon Başkanlığı tezkeresi (3/48)*

BAŞKAN — Tezkerayı okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Eski Bakanlardan Celâl Yardımcı, İktisat ve Ticaret Bakanlığı Makamı ile eski Sanayi Bakanı Samet Ağaoğlu hakkında Meclis soruşturması yapmak üzere 11 numaralı kararla kurulan, 25 numaralı kararla da eski düşük Bakanlardan Halük Şaman'la Sanayi Bakanı Samet Ağaoğlu hakkındaki soruşturmaları yapmakla görevlendirilmiş olan ve 48, 58, 59, 72, 77, ve 94 numaralı kararlarla da görev süresi uzatılmış bulunan Soruşturma Komisyonumuz kendisine mevdu işlerin çokluğu dolayısıyla intacetmek imkânını bulamamış olduğundan bu görev süresinin sona erdiği tarihlerden itibaren altı ay daha uzatılması için Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna arz edilerek karara iktiran ettirilmesini saygılarımla yüksek tasvibinize arz ederim.

Soruşturma Komisyonu Sözcüsü
Mardin Milletvekili
Mehmet Ali Arıkan

BAŞKAN — Efendim, altı aylık bir mehil istendiği için tasvibinize sunuyorum; kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

3. — *Eski Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Nafiz Körez ve eski Ticaret Bakanı Zeyyat Mandatinci hakkında soruşturma yapmakla görevli komisyonun tahkikatını bitirip kararını*

verdiğine ve raporunu bilâhara sunacağına dair Soruşturma Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (3/49)

BAŞKAN — Tezkerayı okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Yüksek Başkanlığına

Sağlık eski Bakanı Nafiz Körez, Ticaret eski Bakanı Zeyyat Mandatinci hakkında soruşturma açmakla görevli Komisyonumuz tahkikatı tekemmül ettirmiş ve her iki dosya hakkında kararını 2. 11. 1964 tarihli toplantısında vermiştir.

Gerekli kararın bilâhara Yüksek Başkanlığa sunulacağını arz ederim.

Saygılarımla.

Soruşturma Komisyonu Başkanı
Nevşehir Milletvekili
Ramazan Demirsoy

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

4. — *1 ve 2 numaralı beş kişilik Tahkikat komisyonlarına üye seçimi.*

5. — *Sabık ve sâkit bakanlardan Celâl Yardımcı, İktisat ve Ticaret Bakanlığı makamı ile eski Sanayi Bakanı Samet Ağaoğlu ve suç ortağı memurlarla Halük Şaman haklarında soruşturma yapmakla görevli Soruşturma Komisyonuna üye seçimi.*

BAŞKAN — Her ikisi de Soruşturma komisyonlarına üye seçimi hakkındadır. İkisini bir arada yapmakta kolaylık olacağı için ayrı ayrı sepetler koyduracağım kürsüye; arkadaşlar okuyacağımız adayları yazarak lütfen sepete at-sınlar. (Kontenjan adayı yok sesleri) konten-jen adayı olarak tesbit edilen Sayın Nadir Nadi'dir. Dağıttığımız listelerde ismi vardır. Şimdi önermeleri okutuyorum.

T. B. M. Meclisi Başkanlığına

2 Nolu Tahkikat Komisyonunda Sayın Fethi Başak'tan boşalan üyeliğe tekrar Haldun Menteseoğlu'nun aday gösterildiğini arz ederim.

Saygılarımla.

A. P. Senato Grupu Başkanı
C. Senatosu Bursa Üyesi
İhsan Sabri Çağlayangil

T. B. Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına
Sabık ve sâkıt bakanlardan Celâl Yardımcı, İktisat ve Ticaret Bakanlığı makamı ile eski Sanayi Bakanı Samet Ağaoglu ve suç ortağı memurlarla Halûk Şaman haklarında soruşturma yapmakla görevli Soruşturma Komisyonunun da münhal bulunan bir üyeliğe İstanbul Senato Üyesi Fikret Gündoğan aday olarak seçilmiştir.

Gereğine müsaadelerini rica eder; saygılarını sunarım.

T. B. Millet Meclisi
C. H. P. Grup Başkanvekili
C. Senatosu Kars Üyesi
Mehmet Hazer

T. B. M. Meclisi Yüksek Başkanlığına
1 Numaralı 5 Kişilik Tahkikat komisyonlarında, münhal bulunan bir üyeliğe, Tokat Senato Üyesi Zihni Betil aday olarak seçilmiştir.

Gereğine müsaadelerini rica eder, saygılarını sunarım.

T. B. Millet Meclisi
C. H. P. Grup Başkanvekili
C. Senatosu Kars Üyesi
Mehmet Hazer

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım sabık ve sâkıt Bakanlardan Celâl Yardımcı, İktisat ve Ticaret Bakanlığı makamı ve Sanayi eski Bakanı Samet Ağaoglu ile suç ortağı memurlarla Halûk Şaman haklarında soruşturma yapmakla görevli Soruşturma Komisyonunda münhal bulunan üyeliklere gösterilen adaylar dağıtığımız kâğıtlara göre şöyle idi :

Sayın Rifat Etker.. Millet Partisinden bildiriyorlar, C. Senatosu Ankara Üyesi...

Sayın Fikret Gündoğan... C. Senatosu İstanbul Üyesi.

Üçüncüsü de bağımsızlardan, kontenjandan. Sayın Nadir Nadi idi. Nisap temin edilemediği için seçilememiştir. Bağımsızlar kimi aday göstermek istiyorlarsa onu yazarsınız, eğer Nadir Nadi Bey üzerinde duruyorlarsa yine aynı kâğıda Nadir Nadi Beyi yazarsınız. Başka bir isim göstereceklerse bağımsız arkadaşlar, lütfen söylesinler.. (Nadir Nadi, sesleri) Nadir Nadi mi

efendim? Sayın Nadir Nadi'yi gösteriyorlar. İşaret buyurmanızı rica ederim.

Gündem'in dördüncü maddesindeki Tahkikat Komisyonu için üç kişilik heyette Rifat Etker, Fikret Gündoğan, Nadir Nadi...

Efendim, bir tasnif heyeti her iki komisyonun tasnifini yapım. Tasnif heyetini seçiyoruz.

İhsan Sabri Çağlayangil... Buradalar mı Sayın Çağlayangil? Buradalar...

Zeyyat Kocamemi... Burada mı efendim? Yok. Mahmut Deniz... Sayın Mahmut Deniz burada değil mi efendim? Burada...

Niyazi Ağırnaslı... Sayın Ağırnaslı, buradalar mı efendim? Buradalar...

Efendim üç tane seçim vardır. Her üç seçim de kısa olduğu için üçünün de tasnif işini aynı tasnif heyeti görecektir.

Tasnif heyetine seçilen arkadaşların isimlerini bir kere daha okuyorum.

Sayın İhsan Sabri Çağlayangil, Sayın Mahmut Deniz, Sayın Niyazi Ağırnaslı.

Tasnif heyetine seçilen arkadaşlardan, tasnif sonunda salonda bulunmalarını bilhassa istirham ediyorum.

Dağıtılan oy kâğıtlarından almıyan arkadaşlarımız var mı? Bağımsızlar, Nadir Nadi'yi aday olarak gösterdiler, işaret buyurmanızı rica edeceğim. Ayrıca gündemin 4 ncu maddesindeki Tahkikat Komisyonu için 3 arkadaşımız olacaktır, ikisi vardır, üçüncüsü de Sayın Nadir Nadi'yi bağımsızlar aday gösterdiler. Onu oraya işaret buyurunuz.

3 tane sepet vardır kürsüde, oraya teşrif eden her arkadaşımız ayrı ayrı üç sepete oylarını at-sınlar.

Oylama işlemine Kars ilinden başlıyoruz.

(C. Senatosu Kars üyelerinden başlanarak oylar kullanıldı.)

BAŞKAN — Oylarını kullanmıyan arkadaşlar lütfen kullansınlar.

Oy vermıyen arkadaşımız var mı?

Oylama işlemi bitmiştir. Tasnif kuruluna seçilen arkadaşlarımız lütfen teşrif buyursunlar.

Sayın İhsan Sabri Çağlayangil, Sayın Mahmut Deniz, Sayın Niyazi Ağırnaslı.

3. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Elâzığ Milletvekili Nurettin Arduoğlu, Erzin-can Milletvekili Sadık Perinçek'in, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Birleşik toplantısı İç-tüzük teklifi ve Millet Meclisi Anayasa, Cum-huriyet Senatosu Anayasa ve Adalet komisyon-larından 7 şer üye seçilerek kurulan Geçici Ko-misyon raporu (2/284) (S. Sayısı : 15) (1)*

BAŞKAN — Efendim, bu hususta bir önerge va: okutuyorum :

Yüksek Başkanlığa

Gündemin görüşülecek işler kısmında bulun-an Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzük teklifi üzerinde yapılan çalışmaların sona er-memesi ve çalışmalarına elân devam ettiği ve komisyon adaylarının tesbiti bakımından, mez-kûr İçtüzük teklifi müzakeresinin gelecek bir-leşime bırakılmasını arz ve teklif ederim.

Cumhuriyet Senatosu
Niğde Üyesi
Kudret Bayhan

BAŞKAN — Bâzı, arkadaşlar, vazifeli olan-lar yoklardır, istihbaratıma göre. Onun için tehirini isterler. Komisyon da muvafakat eder mi efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ COŞKUN KIRCA (İstanbul Milletvekili) — Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurun.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ COŞKUN KIRCA (İstanbul Milletvekili) — Muhterem arkadaşlar, huzurunuzda bulunan Geçici Kar-ma Komisyon raporu 1,5 seneyi müteceviz bir zamandan beri sayın senatörlere ve milletve-killilerine dağıtılmıştır. Halen 4 neü toplantı yılımıza başlamış bulunuyoruz. Millet Meclisi İçtüzüğünün yapılabilmesi de evveleminde bir-leşik toplantıdaki İçtüzüğün nihaî karara bağ-lanmasından sonra mümkün olabilecektir. Yük-sek Heyetiniz takdir buyuracaktır ki, 4 neü toplantı yılında hiç değilse İçtüzüklerimizi ta-mamlamak mecburiyetindeyiz. Bu itibarla 1,5 seneden beri sayın senatörlere ve milletve-killilerine dağıtılmış olan bir metnin üzerinde

(1) 15. S. sayılı basma yazı tutanağın sonundadır.

kâfi derecede hazırlık yapılamamış olabileceği iddiasını bendeniz vanit görmüyorum. Komis-yon olarak bu takririn reddini istirham ede-rim efendim.

BAŞKAN — Önergeyi dinlediniz. Muhterem arkadaşlarımız, önergesinde bâzı hususlar için gelecek Çarşamba günü birleşime talikini istemektedir.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. (C. H. F. sıralarından, «doğru sayılmadı, yan-lışlık oldu» sesleri.)

Muhterem arkadaşlarım, bir noktaya dikka-tinizi çekmek isterim. Burada yalnız Başkan olarak değil de, sayın hususunda kâtip arka-laslarımın da fikirlerini alarak kati sonucu bildiriyorum.

Görüşülecek işlerin ikinci maddesine geçi-yoruz.

2. — *Eski İçişleri Bakanı Hıfzı Oğuz Beka-ta ve eski Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Yusuf Azizoglu hakkında soruşturma yapmak-la görevli bulunan Soruşturma Komisyonu ra-poru ve Millet Meclisi Başkanlığı yazısıyla C. Senatosu Niğde Üyesi Kudret Bayhan'ın öner-gesi (3/43, 4/18) (S. Sayısı : 22 ve 22 ye 1 nci ek)*

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar, eski Sağlık Bakanı Sayın Azizoglu hasta bulun-maları ve hastanede yatmaları dolayısıyla Di-vandan izni vardır, tarihini okutuyorum, ken-disi hastalığı dolayısıyla izimlidir. İzni okutu-yorum -

«Diyarbakır Milletvekili Yusuf Azizoglu 39 gün hastalığına binaen 1 . 11 . 1964 tarihinden itibaren.»

Millet Meclisince bu izin kabul edilmişti. Kendisi hastadır. Hastanede yatmaktadır. Bu-lunmadığı için de müzakerelerin devamının te-hirini oylarınıza sunacağım, gündeme girdiği için oylamak mecburiyetindeyim.

Tehirini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhterem arkadaşlar, tasnif sonuçları gel-miştir, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığın

bir numaralı 5 kişilik tahkikat komisyonunda açık bulunan üyelik için yapılan seçime 326 üye katılmış ve neticede aşağıda ismi bulunan üye hizasında gösterilen oyları almıştır.

Arz olunur.

Üye	Üye
Ihsan Sabri Çağlayangil	Mahmut Deniz
Üye	
Niyazi Ağırnaslı	

Zihni Betil : 324

BAŞKAN — Nisap vardır. Sayın Zihni Betil seçilmiştir.

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

İki numaralı beş kişilik tahkikat komisyonunda açık bulunan üyelik için yapılan seçime 322 üye katılmış ve neticede aşağıda ismi yazılı üye hizasında gösterilen oyları almıştır.

Arz olunur.

Üye	Üye
Ihsan Sabri Çağlayangil	Mahmut Deniz
Üye	
Niyazi Ağırnaslı	

Haldun Mentешеoğlu	320
Boş	2

BAŞKAN — Nisap vardır. Sayın Haldun Mentешеoğlu seçilmiştir.

Yüksek Başkanlığa

Sabık ve sâkit bakanlardan Celâl Yardımcı, İktisat ve Ticaret Bakanlığı makamı ile eski Sanayi Bakanı Samet Ağaoğlu ve suç ortağı memurlarla Hâlûk Şaman haklarında soruşturma yapmakla görevli Soruşturma Komisyonunda açık bulunan üyelik için yapılan seçime (324) zat katılmış ve neticede aşağıda isimleri yazılı üyeler hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Üye	Üye
Ihsan Sabri Çağlayangil	Mahmut Deniz
Üye	
Niyazi Ağırnaslı	

Rifat Etker	322
Fikret Gündoğan	322
Nadir Nadi	218
Boş	2

BAŞKAN — Nisap vardır, seçim tamamdır. Sayın Rifat Etker, Sayın Fikret Gündoğan, Sayın Nadir Nadi seçilmişlerdir.

Gündemde görüşülecek başka işimiz kalmamıştır. 2 Aralık Çarşamba günü saat 15 te toplanmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 16,05

Türkiye Büyük Millet Meclisi

GÜNDEMİ

1. BİRLEŞİM

25 . 11 . 1964 Çarşamba

Saat : 15,00

I

BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Sabık ve sâkıtt bakanlardan Celâl Yardımcı, İktisat ve Ticaret Bakanlığı makamı ve Sanayi eski Bakanı Samet Ağaoglu ile suç ortağı memurlar hakkında soruşturma yapmakla görevli Tahkikat Komisyonunun görev süresinin uzatılmasına dair Komisyon Başkanlığı tezkeresi (3/48)

2. — Eski Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Nafiz Körez ve eski Ticaret Bakanı Zeyyat Mandalıncı hakkında soruşturma yapmakla görevli komisyonun tahkikatını bitirip kararını verdiği ve raporunu bilâhara sunacağına dair Soruşturma Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (3/49)

3. — 1 ve 2 numaralı beş kişilik Tahkikat komisyonlarına üye seçimi.

4. — Sabık ve sâkıtt bakanlardan Celâl Yardımcı, İktisat ve Ticaret Bakanlığı makamı ile eski Sanayi Bakanı Samet Ağaoglu ve suç

ortağı memurlarla Halûk Şaman haklarında soruşturma yapmakla görevli Soruşturma Komisyonuna üye seçimi.

II

GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Elâzığ Milletvekili Nurettin Ardıçoğlu, Erzinca Milletvekili Sadık Perinçek'in, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Birleşik toplantısı İçtüzük teklifi ve Millet Meclisi Anayasa, Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet komisyonlarından 7 şer üye seçilerek kurulan Cecici Komisyon raporu (2/284) (S. Sayısı : 15) [Dağıtma tarihi : 19 . 6 . 1964]

2. — Eski İçişleri Bakanı Hıfzı Oğuz Bekata ve eski Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Yusuf Azizoğlu hakkında soruşturma yapmakla görevli bulunan Soruşturma Komisyonu raporu ve Millet Meclisi Başkanlığı yazısıyla C. Senatosu Niğde Üyesi Kudret Bayhan'ın, önergesi (3/43, 4/18) (S. Sayısı : 22 ve 22 ye 1 inci ek) [Dağıtma tarihi : 19 . 6 . 1964 ve 26 . 6 . 1964]

